

[Krarup.]

nyordning ville kunne hjælpe til, at højskoletanken vandt mere frem i byerne. Jeg har ved en tidligere lejlighed fra dette sted talt om, at efter at højskolerne har vundet så godt frem ude på landet blandt landboungdommen, som de har, bliver det opgaven at søge at få højskoletanken, den fortsatte opdragelse under frie former, til at trænge igennem også hos købstædernes ungdom — jeg tænkte vel nok den dag særlig på Københavns ungdom —, og jeg gad vidst, om man ikke ved at give adgang til kortere kursus kunne få højskolen ind på stenbroen. Jeg vil gerne anbefale det til den højtærede undervisningsministers overvejelser, og jeg vil også meget gerne have det drøftet i det udvalg, jeg forstår man ønsker nedsat.

Punkterne 5 og 6, der angår specielle forhøjelser af lærerlønningerne, kan det måske også være rimeligt at tage under overvejelse i udvalget.

Med disse få bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til fortsat velvillig behandling i det høje ting.

Fr. Kristiansen: Det foreliggende lovforslag er jo meget enkelt, idet det kun går ud på, at lovens § 23, der indeholder påbud om revision i samlingen 1948—49, udgår.

Foreningen for højskoler og landbrugsskoler har fremsat ønske om forskellige små ændringer i loven, men den højtærede undervisningsminister mener ikke, der er grund til at foretage disse ændringer. Det første og mest presserende ønske, ønsket om et øget bygningstilskud, kan efter den højtærede ministers mening bedst imødekommes ved en særlig bevilling på finansloven, og deri er jeg enig med den højtærede minister. De nuværende meget høje bygge- og vedligeholdelsesudgifter bliver forhåbentlig ikke af varig karakter.

Hvad angår billigere statslån til oprettelse af nye højskoler synes jeg også, det er bedst, at det stilles i bero til mere normale tider. Der er jo desværre for tiden ikke særlig stor tilslutning til opholdene på højskoler og landbrugsskoler, og en del af disse kører stadig med for små elevhold.

Det tredje ønske går ud på en dispensation for den højtærede minister med hensyn til årselevantallet. Ministeren ønsker ikke en sådan. Dette ønske fra Foreningen for højskoler og landbrugsskoler synes fremkaldt af en enkelt skoles, nemlig Fjordvangs, forhold, og det er vel sandsynligt, som ministeren har skrevet i bemærkningerne, at der i sådanne ganske exceptionelle tilfælde kan

træffes en ordning, uden at en almindelig dispensation gives.

Hvad angår spørgsmålet om 3 måneders vinterkursus er det nok muligt, at sådanne korte kursus kan have deres berettigelse for byungdommen. Det ville jo være et stort gode, dersom højskolerne var i stand til at komme i forbindelse med en større del af byernes ungdom, og måske kunne sådanne kortere kursus gøre det muligt at komme i forbindelse med den ungdom i byerne, som enten af økonomiske eller af andre grunde ikke kan overkomme at deltage i et almindeligt 5 måneders vinterkursus. Iøvrigt må jeg sige, at 5 måneder efter min mening ingenlunde er for lang en tid for et sådant kursus.

De øvrige spørgsmål kan vi drøfte i det kommende udvalg, dertil egner de sig i virkeligheden bedst.

Et spørgsmål, som har forbindelse med denne sag, og som jeg gerne vil høre den højtærede ministers mening om, er tildelingen af elevunderstøttelser. Det synes at være almindeligt ude i praksis, i hvert fald i Vestjylland, at en ung mand, der har tjent en stor årsløn, af den grund kan blive udelukket fra at få elevunderstøttelse til ophold på en højskole eller en landbrugsskole, selvom han er aldeles uformuende, medens omvendt en ung mand, hvis løn opgives en del lavere, men hvis forældre i nogen grad er formuende, kan opnå understøttelse til et sådant ophold. Der er i hvert fald på min egn kommet visse urimeligheder frem i den henseende, og det synes jeg vi må have rettet, det trænger det i høj grad til. En ung mand, der er uformuende, har al grund til at spare op til den tid, hvor han skal i vej, og han har ingen andre muligheder derfor end igennem den løn, han tjener, og jeg synes, det er ganske urimeligt, at det skal afholde ham fra at få del i elevunderstøttelse til ophold på en højskole.

Jeg skal anbefale lovforslaget til hurtig behandling.

Undervisningsministeren (Hartvig Frisch): Jeg takker for de udtalelser, der er fremsat af de ærede ordførere.

Jeg tror, at ministeriets fremgangsmåde har været temmelig heldig i denne sag, idet vi udover det meget magre lovforslag, der går ud på, at revisionsbestemmelsen ophæves, samtidig har forelagt selve henvendelsen fra Foreningen for højskoler og landbrugsskoler og ved at tilføje ministeriets bemærkninger til dennes enkelte punkter har givet et grundlag for en debat, som også har været optaget af de talere, som har